

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

De Indumentis, quæ in cœnobio induit anima religiosa. Cap. xxvj.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

Richard.
in Can. c.
8.

Hug. 1. de
van. mū-
di.

Prov. 5.
18.

sine fœditate carnis. & cum magna animi puritate. Anima enim (vt magnus ait contemplator Richardus) Deus amplexatur, quando eam per gratiam ad se trahit, sibi que coniungit: osculatur, cum gratiæ suæ dulcedine refigit: fœcundat eam, cum charitatem auget: lacte pinguescunt eius vbera, cum dulcedine compassionis repletur. Est ibi spirituale concubium, concordia videlicet, & coniunctio voluntatum. Fœcundat ibi non carnalis copula ventrem, sed Spiritus sanctus mentem, gemellis hanc imprægnans fœtibus, id est, gemina charitate, Dei videlicet dilectione, & proximi.] Quid ergo lætius, quid iucundius, quā his omnibus frui, estque virtute acquirere, sancti itate augere, & vitæ æternæ merita cumulare?

Sed ne illos duos animæ filios ex verbo Dei susceptos transeamus: sunt enim pulchri, amabiles valde. Alter est amor Dei, qui omnes affectus & cogitationes sanctas amplectitur: Alter amor proximi, qui vniuersas animas Deo lucratas comprehendit. O dulces filij, quos non passio desiderij concepit, sed charitas virtutum regina generauit! O suaves liberi, quos, vt in statu collocemus, nō opes, & diuitias impendimus, sed ipsi nos parētes suos in statu immortalitatis collocant, & diuites ac gloriosos efficiunt! O amabiles fœtus, quorum educatio nullum angorem, neque mæstitiam exhibet, sed summo nos gaudio & exultatione prosequitur! Carnales nāq; filij, innumeris nos molestiis afficiunt. Vt enim (ait Hugo Victorinus) quis dicere potest, nisi qui expertus est, quanta labor, quanta molestia sit infantes excipere, & præter cæteras miseras, quæ magis tacendæ sunt, lactare, educare, nutrire, pueros instruere, disciplinā pariter, & scientia informare, & ad legitimam vsque ætatem perducere? Quis non satis caræ vnius noctis delectationem emisse se dicat, quam tot annorū labore, & cura recompenlat?] At hi filij, quos spiritu puritatis concipimus, nec dolore molestant, nec in errore cõturbant, nec educationis labore contristant, sed si quæ fuit in relinquendo mundo pressura, eā suo decore, & vtilitate retribuūt. Hos filios, omnes animæ religiose suscipiunt. Neque enim timēda est illis terribilis illa legis infamia, qua sterilitas probro & ignominia tribuebatur, quia omnes, si velint, horū filiorū sunt matres honorabiles. Nulla enim anima est, quæ Deum suum amare, cupere, & affectibus sanctis amplecti non possit, nulla est, quæ animas conuertere, & in viā salutis non valeat adducere, vel prædicationis verbo, vel virtutis exemplo, vel desiderijs, fletibus, & gemitibus, & precum iugitate. Non turbetur infirmus, nō mareat ineloquens, non tristetur idiota, non affligatur sustentatione fratrum, & rebus temporalibus occupatus, quia verbū Dei feminare nō valet, sancte, & immaculate viuat, suo exemplo odorem virtutis spargat, oret, & animarum cõuersionem gemitu & desiderijs exposcat, & sine dubio non erit sterilis, sed filios spirituales Domino generabit.

Est ergo anima religiosa sponsa Dei, & Deus sponsus est animæ sibi per hunc fœlicem statum cõsecrata, siquidem hoc inter illos arctum vinculum intercedit. Quos sponfos dulcissimos præterire nō possum, nisi prius istis lætissimo corde congratuler. O Domine Deus meus! O sponse charissimæ, sit plena tua benedicta, & lætare cū muliere adolescentiæ tuæ cerua charissima, & gratissimæ hinnulus. Vbera eius, inebrient te in omni tēpore, in amore eius delectare iugiter.] Hæc sponsa tua sicut aquarum vena effundit aquas, ita sanctorū affectuum filios tibi profundat. Tam pulchra & decora sit, vt gaudij ac lætitiæ occasiones singulis momentis tibi præbeat. Tam fidelis, vt

quemadmodum cerui maria tranantes, se inuicē iuant, anteriore caput sequeris sustinēte, sic tuæ domus curam, & tuorum seruorum sollicitudinem, nō inuita sustineat. Tam amabilis, vt hinnuli, qui in deliciis habentur, gerat imaginē, cuiusque cõiuctu delecteris. Vbera eius, Domine, quæ seruus tuus Bernardus, congratulationem & compassionem vocat, ita tibi satisfaciant, vt gaudio eius de profectu bonorum, & compassione eius, de casibus pusillorum, veluti inebrieris, eique vicē rependens, in suis bonis gaudeas, & suas infirmitates dissimules. Amor denique eius erga te, sic purus, & ardēs, sic à priuato amore alienus inueniatur, vt ex eo tamquam ex amore sponsæ dulcissimæ captas voluptatē. O anima religiosa sponsa pulcherrima illius veri Isaac, qui humano generi attulit risum, soror nostra es, crescas in mille millia, & possideat semen tuum portas inimicorū suorum.] Soror mea es, quæcumque es, quia licet indignissimus, eundem statum religiosum teneo, eandem vitā tecum profiteor. Crescas in mille milia, & semper in laudem spōsi tui, cœlestibus donis, supernis desiderijs, & sanctis operibus augeris. Semen tuum, id est, filij tui, quos verbo, & exemplo generes, ita sint gratia fortes, & virtute robusti, vt aduersus hostes tuos, victores euadant, & peccatorum cuneos facili- ter vincant, atque prosternant.

De incitamentis qua in cenobio induit anima religiosa.

C A P. XXVI.

Est igitur anima, quæ rebus mundanis valedixit, est sponsa Dei, quam tam pretiosis circumdedit vestibus, tam pulchris exornauit gemmis, vt ipsemet hunc illustrem ornatum, suis verbis per os prophete declarare dignetur, & simul habitum veri religiosi, qui omnibus quamcumque religionem profitentibus communis esse debet, manifeste commoueret. Laui (inquit) te aqua.] Hæc aqua compunctionis est, qua sanctus David lauari cupiebat, cum ita Domino precabatur: Asperges me, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor. Hac Dominus sponsam suam, non semel, sed sæpius lauat, vt vel pusillas maculas, ex humana conuersatione contractas, elamēter abstergat. Nec enim in domo Dei, in religione seilicet, quam sine dubio decet sanctitudo, macula ista, aut procaciter excusantur, aut simulatione reguntur, sed amara, assidua compunctione diluuntur. Est namque religiosa vita habitaculū veritatis, in quo prælatus, velut suauissimus pater, defectus subditorum corrigit, & alij fratres tamquam amici, non simulati, sed veri, teporis socordes insimulant, & tam maiores, quā minores, humilitatis atque omnium virtutum exemplo, proteritiam inertium, & cordis duritiam coarguunt, & denique perfectionis documenta, quæ isti in regula volunt, eos tepida vitæ & ingrati tudinis sapiissime accusant. Homo verò tot modis increpatus, & à tot reprehensoribus accusatus, qui sine vilo furo, sua ei peccata, & defectus ingerūt, quid ni rubore, suffusus compungatur, & ista salutari compunctionis aqua, singulis momentis lænetur? Iste profectò est ille spirituales Ana, qui (vt ait Beda) donatus aut gratificatus interpretatur, qui inuenit aquas calidas in solitudine.] Nam, in religiosa vita per solitudinem designata, aquam compunctionis reperit, non vana tristitia frigidam, sed charitatis igne calentem. Talem aquam inueniens merito Ana vocatus est, quia eximium donum, & singularem gratiam à Domino accepit, ex quo omnia alia dona dependent.

Bern. ser.
10. in cā.

Gen. 24.
60.

Psal. 50.
9.

Psal. 92.
5.

Genes. 36.
24.
Beda, de
nomin.
Hebr.

Et

Eze. 16.
10.

Et emundavi sanguinem tuum ex te.] Non quidem illam ingentium criminū, quo Deus vidit animam ante suam conuersionem fedatam: hunc enim in ipsa mutatione status confessionis sacramento deterfit, sed sanguinem leuium peccatorum, quem religiosa vita mirum in modū extenuat, quia & horum defectuum numerum, & grauitatem imminuit. Si enim non est homo, qui non peccet, dum carne mortali circūdatū, sunt tamen plurimi in religione, diuina gratia præuenti, qui leuissimas, & nō multas culpas committunt, quas Dominus sæpissimè compunctione diluit, ne orationis feruorem extinguant, aut amoris ardorem impediunt. Audi vitum religiosum ex ore Bernardi hūc sanguinem minimorū defectuum amarissimis steribus diluentem, Reus, (inquit) fui in sæculo, reus sum in claustrō, sed ibi per ignorantiam: hīc per negligentiam, & vtrumque mereret. Verum tamen multo amplius terret me, quod in monasterio ante conspectum Dei deteriorem me inuenio. Collocauit me Dominus in loco voluptatis in domo vberatis, in paradiso deliciarum, ego verò miser, & miserabilis inter mensas epulantium fame pereō, iuxta fontem sitio, ante ignem algeo, & ad neutrum manus extendere volo, tam piger sum, & desidiosus. Ita tempus amitto, quod Deus mihi sua pietate indulserat ad agendam penitentiam, ad obtinendam veniam, ad acquirendam gratiam, ad promouendam gloriam. Quasi quoddam nostrum inter filios sto, habitum monachi, non conuersationem habens. In magna corona, & ampla cuculla salua mihi omnia existimo. Tamquam arbor sterilis terram occupo, & velut iumentum vile plus consumo quàm proficio. Altiorē alterius locum teneo, & nullius officium suppleo: sed sum sicut truncus sine frondibus, & fructibus. Alij me pascent de laboribus manuum suarum sicut præbendarium suum. Ego autē tamquam pauper, & miser, nec clericum, nec laicū gero. Cantare nāque & legere nequeo, laborare nescio, sed sum opprobrium hominum, pecore vilior, cadauere peior, & cætera.] Hæc & alia similia, quæ ibi sanctus Pater Bernardus enumerat, (& sunt, si bene intelligantur, non tā peccata, quàm magnæ humilitatis insignia, quia vir perfectus id de se dicit, quod sentit, nō quod actione profert) religiosi quotidie lugēt, & abundantissimis lacrymis desēt, vt scilicet ab istis guttulis sāguinis, hoc est, à modicis defectibus emundati, conspectui sponsi purissimi, qui paschitur inter lilia puri, & illibati se præsentent.

Cant. 2.
17.

Et vni te oleo.] Hoc est illud oleū lætitiæ, quod religio sancta ministrat, & in suorū cordibus filiorum abundanter infundit. In ea namque ex puritate cōscientiæ, & contemptu terrenorū, quod prædicta cōpunctione conquirunt, tāta interdum oritur exultatio, vt omnes filij eius, ac si in balneo lætitiæ essent loci, sic interius læti, atque alacres incedunt. Efficit hoc suauissimus spōsus, cui se iustæ animæ dediderunt: nam ab eo oleo lætitiæ, quo vni te eū Pater præconfortibus suis in has spōsas suas aliquas reliquias deriuat, illius æternæ exultationis prænūtiās, quibus in loco exilij ipsæ lætētur. Hoc in epithalamio spōsi concinitur. Myrrha, & gutta, & cassia, id est laudum, ac lætitiæ odoramenta, à vestimentis tuis defluūt, & à domibus eburneis manant, ex quibus odoramentis delectauerunt te filia regum in honore tuo. Hæc Christi vestimenta corpora religiosorum sunt, tanta munditia, ac puritate cōseruata, ac si princeps regū Christus illis operiretur: Domus verò, siue pyxides eburnæ, animæ sūt religiosæ, nitidæ, & mūdæ, quæ diuinas laudationes reconduunt. Sed hæc corpora, & hæc animæ lætitiæ vnguento perfusæ sunt, & in se-

Psal. 44.
9.

A renitate vultus, in maturitate incessus, & in operum tranquillitate magnam lætitiā præferunt, qua lætitiā spōsum oblectant, quia de iustorum suorū gaudio cōgaudet. Sic implēt illud præceptum Domini ad instructionem ieiunantium promulgatum: Tu autem cum ieiunas, vnge caput tuum, & faciem tuam laua.] Religio enim quoddam generale ieiunium est, quo ab omnibus rebus mūdānis abstinemus, & carnis delicias respicimus. Hoc autem ieiunij tempore, nō solum faciem mētis à peccatis lauamus, sed oleo miræ exultationis caput inungimus. Decet namque in diebus festis, quales sūt omnes ad vitā religiosam spectantes, cultiores incedere, & gaudiorum spiritualium oleo nos ipsos in honorem sanctæ festiuitatis perfundere. Quanta autē sit ista religiosorū lætitiā, magnus ille pater Dorotheus in suis præcordiis satis manifestè experiebatur. cuius historiam ipsius verbis descriptā, mirabilēque Abbatis Ioānis ei datum responsū haud quaquam possūm tacere. Cum enim laudabilem morē suum, ac omnibus religiosi apprimè necessariū aperuisset, quo prælato vniuersas cogitationes, omniāque sua occulta detegebat, vt sic ab ipso sine vlla offensione regeretur, ita subiūgit. Quo factum est (credite, quod dicam, fratres) vt in tanta semper quiete, & securitate essem, vt plerūque peniteret me tantæ tranquillitatis. Cum enim nō ignorare opus esse nobis per multas tribulationes intrare in regnum cælorum, sentiremq; me ipsum, neque vnam afflictionem pati, angebar mirum in modum, fateor, dubius in sciusque, vnde hæc tāte quietis causa esset. Quod mihi tandem senex aperuit, monuitq; ne mærerem, dicens: Quicūque sese traderet in patrum obedientiam, hanc tantam quietem, & securitatem à Deo necessariō consequi.] Isto ergo oleo lætitiæ, quo beatus hic inungebatur, boni religiosi, & propriæ perfectionis amatores sentiunt se quotidie perfundi, quibus disciplina religiosa, suavis profectō & leuis, pro afflictione & tribulatione data est, & subiectio monastica, pro onere atque labore. Onus quidē suauē, & iugū leuē, quod nobis magnæ lætitiæ, ac eximie cuiusdā tranquillitatis materia est, tantum abest, vt opprimat, atque cōtristet. Si verò aliqui hoc iugo premuntur, eiusque pondere satis leui tristātur, seipso culpant, qui socordia, & dissidētia victi, quæ relinquere debuērāt, necdū animo, & affectionibus abiecerunt. Hæc autem sunt, & nō iugum religionis quæ eos vexant, & mærore, atque dolore cordis afficiūt. In quā sententiā optimè Cassianus: Vt nobis (ait) iugū Christi nō leuē, nec suauē videatur, cōtumaciæ nostræ est iustius adscribendum, qui dissidentia, atque incredulitate deiecti, contra illius imperiū, qui ait: Si vis perfectus esse, vade, vende omnia tua, & veni, sequere me] inepta peruersitate pugnamus, terrenarū scilicet facultatum materias retētantes, quarum cum nexibus animum nostrū Diabolus teneat illigatum, quid superest, nisi, vt eū voluerit nos à spiritualibus gaudiis leparare, earundem imminutione, ac priuatione mæstificet? Id versutis fraudibus elaborans, vt cū iugis illius suauitas, & oneris leuitas vitiosæ cōcupiscentiæ prauitate nobis fuerit aggregata, ipsius facultatis, atque substantiæ, quam nobis proquire, ac solatia referuamus, vinculis irretitos, secularium curarum flagris semper exercuet, ex nobismet ipsis, quo dilaceremur, exculpēs.] Qui ergo vniuersa mūdāna cōtēpserit, & iuxta normam vitæ religiosæ vixerit, nō dubitet se auditurū à Domino: Vni te oleo lætitiæ & exultationis.] Iquo dies suos in magna quiete, & tranquillitate traducet. Quia licet procellæ tationū irruant, suburbia tantum passionum impetent, munitissimā verò mentis urbem non attingēt.

Matt. 6.
17.Dorothei.
doctrina.
5.Cassia.
col. 24. c.
24.Matt. 19.
21.

Et vestiui te discoloribus.] Prima hæc vestis spõ-
 sæ variorum colorum, non alia, quàm modestia est.
 Primò enim religio filiorum suorù corpora moderatur,
 deinde animas, vt à facilioribus ad difficiliora
 procedat, & illud Apostoli adimpleat: Non priùs,
 quod spirituale est, sed quod animale, deinde quod
 spirituale.] Non est autem hoc indumentum vnus
 tantum, sed multorum colorum: quia vniuersa cor-
 poris membra, aut omnium actiones membrorum
 sua pulchritudine exornat, & sua potestate compo-
 nit. Eaque corpus nostrum indutù, mirum est, quan-
 tum adificationis secularibus tribuat. Hi nãque cù
 non nisi externa cõsiderent, internarù autem actio-
 num notionem nõ habeant, ex hac corporis discipli-
 na, ex demissione oculorù, ex oris custodia, & exte-
 rioribus humilitatis indiciis, quæ visu conspiciunt,
 internam virtutem, animique perfectionem metiun-
 tur. Et quidẽ in hoc non est multa deceptio, quoniã
 licet hæc exterior compositio corporis, nõ sit solida
 virtus, est tamen index veræ virtutis, quã nullus im-
 perfectus diu fingit, nullusque perfectus, spirituali-
 que contemnit. Imperfecti quidẽ & pigri diu la-
 tere non possunt, quia licet assumat intrinsecus ve-
 stimenta ouium, cum intrinsecus sint veluti lupi rapa-
 cæ, facile ex fructibus cognoscuntur. Et cum fue-
 rint illa inepta cura fingenda modestiæ, & humilita-
 tis obliui, statim ineptis corporis motibus, & animi
 perturbatione se produnt. Perfecti autẽ, & sui ipso-
 rum curam gerentes, externum vultum non despi-
 ciunt: quoniam hæc exterior corporis lenitas, sen-
 suumque ac mēbrorum compositio, est internæ trā-
 quillitatis, & quietis indicium, per quod animi virtus
 sepe puritasque dignoscitur. Nã ex visu cognoscitur
 vir, & ab occurſu faciei cognoscitur sensatus.
 Amictus corporis, & risus dētiũ, & ingressus homi-
 nis annunciant de illo.] Hæc enim modestiæ virtus
 aliquid à prudentia, & aliquid à charitate mutuo ac-
 cipit, vt homines seculares Christo lucretur, ad eorũ
 mores se, sine virtutis detrimento cõformat: & cum
 mærcibus tristis, cum flentibus lagens, cum lætanti-
 bus modestè læta, & hilaris apparet. Hæc vestè gesta-
 bat Paulus cum dicebat: Factus sum Iudæis, tamquã
 Iudæus, vt Iudæos lucrarer, iis, qui sub lege sũt, quasi
 sub lege essem, cū ipse nõ essem sub lege, vt eos, qui
 sub lege erãt, lucrificerẽ, iis, qui sine lege erãt, tam-
 quã sine lege essem, (cũ sine lege Dei nõ essem, sed
 in lege essem Christi), vt lucrificerẽ eos, qui sine lege
 erãt. Factus sum infirmis infirmus, vt infirmos lucrif-
 facerẽ: Omnibus omnia factus sum, vt omnes face-
 rem saluos.] Sicque in veste Aaron, quam habebat
 totus erat orbis terrarũ, quia vir per religiosum sta-
 tum Deo consecratus, debet, quod ad externam cõ-
 uersationem attinet, omnibus (prout fuerit possibile)
 se accommodare, vt omnes ad Christum trahat, & ad
 virtutis amorẽ inuitet. Sic vestitus erit discoloribus:
 hoc est, veste quadam, quæ vna cum sit, multarũ vir-
 tutum necessitatẽ supplet, & earũ diuersas pulchri-
 tudines defert. Sic ad exẽplum Pauli, omnibus om-
 nia factus est, non mentientis actu (vt inquit Ansel-
 mus) sed compatientis affectu. Non mala aliorum
 fallaciter agendo, sed aliorum omnium malis omni-
 bus, tamquam si sua essent, misericordis medicinæ
 diligentiam procurando.

Et calceauit te hyacintho, & cinxi te bysso, & in-
 dui te subtilibus.] Sequuntur tres animæ religiose
 ornatus pretiosissimi, paupertas, castitas, & obediẽ-
 tia, in quibus substantia religionis consistit, & con-
 ueniẽtissimè calceo, cingulo, & indumento signa-
 tur. Calceus paupertatẽ significat, quæ pedes animæ,
 id est, affectus protegit, ne in res temporales impin-

1. cor. 13. 46.

Eccles. 1. 9. 26.

1. Cor. 9. 20.

Sapient. 16. 24.

Ansel. in 1. Cor. 9.

gãt, & scopulis diuitiarũ lædantur. Paupertas enim,
 licet exterius sentiat, præcipue tamẽ in affectu est,
 qui res viles, & valde ad vitam necessarias admittit,
 curiosas verd, aut minime necessarias, omnino reit-
 cit, atque contemnit. Meritò autem hic calceus ex
 hyacintho conficitur, quoniam lapis iste (vt inquit
 Hieronymus) cæli habet similitudinem, & caelestia
 desideria sunt, quæ amorem tollunt terrenorum, nec
 potest quis res diuinas ardentè amare, & pecuniæ,
 ac supellectili, aut rebus aliis vilissimis inherere.]
 Hyacinthus etiam (vt author est Hugo Victorinus)
 mutat colorem cum facie cæli; si clarum est cælum,
 lucet, si obscurum, fit obscurus: sic verus pauper,
 tempore, & loco, & mendicitati monasterij se ac-
 commodat, nec à secularibus quærit superflua sub-
 sidia, illud Pauli custodiens. Scio, & humiliari, scio,
 & abundare. Vbi que, & in omnibus institutus sum,
 & satiari, & esurire, & abundare, & penuriam pati.
] Hyacinthus tristitiam pellit, suspiciones vitæ,
 neruos vegetat, ebrietatem fugat, & dulcem sapo-
 rem tribuit. Ita virtus paupertatis mentem paucis
 contentam exhilarat, vanas prælati temporalia di-
 stribuẽtis suspiciones tollit, corpus omne confortat,
 sobrietatem efficit, & cibis insulis dulcissimum sa-
 porem impertit. Illud ergo Hieremiæ aure cordis
 percipientes: Prohibe pedem tuum à nuditate.] His
 calceis affectuum nostrorum pedes protegamus, ne
 rerum temporalium spinis læsi, peccatorum sangui-
 nem fundant.

Cingulum verd byssinum, quo lumbos iubemar
 præcingere, index est castitatis. Quia enim viris lu-
 xuria in lumbis est (vt annotauit Gregorius) lum-
 borum cinctorium, præsertim ex mundissimo bysso
 contextum, non aliud quàm purissimam castitatem
 potest designare. Quia (vt ipse Beatus Pater post
 pauca verba subiungit) lumbos præcingimus, cum
 carnis luxuriam per cõtinentiam coarctamus.] Hoc
 igitur cingulo accingit Dominus spõsam suã, vt libi
 dinis in ea vitia cohibeat, & aptam faciat ad perci-
 piendã diuini luminis claritatem. In quam sententiã
 ita scribit Hieronymus: Hac bysso accinguntur renes,
 quoties pinguis libidinis inuentia tenuanda sunt,
 nihilque in eis crassi humoris relinquatur, & imple-
 mus præceptum Apostoli dicentis: State ergo succin-
 cti lumbos vestros in veritate, quasi aliis verbis di-
 ceret: Bysso. Et Dominus ad Apostolos loquitur: Sint
 D lumbi vestri præcincti, & lucerne ardentes in mani-
 bus vestris.] Nisi enim astrinxerimus fluentia lūbo-
 rum rheumata, lucernas in manibus habere nõ pos-
 sumus.] Nec casu putandũ est hoc cingulum, quo reli-
 giosi accinguntur, non lineum, sed byssinum fuisse
 nuncupatum, quod & tenuissimum est, & mundissi-
 mum, quoniam hi non tantum externã carnis sædi-
 tatem fugere, sed minimam etiam cogitationem ca-
 stitati aduersãtẽ, debet omni conatu deuitare. Quod
 optime Hugo notauit his verbis: Qui enim non tan-
 tum peccata carnis, quæ sunt quasi grossiora fila, re-
 linquunt, sed etiam cogitationum delicta, subtiliter
 examinant, hi bysso induuntur: his enim filis tela te-
 xitur religionis. Induuntur hi tunica talari, & cin-
 guntur baltheis. Tunica talaris est in bonis operibus
 perseverantia longanimitatis, baltheus, quo renes
 cinguntur, est castitas, per quam luxuriæ fluxa re-
 stringuntur.] Hoc ergo cingulum primò religiosi
 contextunt, & postea illo seipos præcingunt. Pri-
 mò quidem illud faciunt, dum flagellis, ciliciis, vi-
 giliis, inedia, sensuum mortificatione, cogitatio-
 num custodia, & præcipue ardentissima oratione,
 carnem domant, & ad munditiã, & puritatem
 traducunt. Vnde in libro Paralipomenon scriptum

Hieron. in Ezech. 1.

Hugo lib. 3. de natural. histor. c. 58.

Philip. 4. 12.

Hieron. 2. 25. Hier. 1. paralip.

Greg. bo. 13. in Euang.

Hieron. lib. 4. in Ezech. c. 16.

Ephes. 6. 14. Luc. 12. 35.

Hugo lib. 2. de nup. tuis spirit. inal. c. 3.

1. Paralip.
4. 2. 1.

est: Quia cognationes domus operantium byssum sunt in domo iuramenti.] Domus iuramenti cœnobium est. id est, domus voti, & promissionis, in qua Deo paupertatem, castitatem, & obedientiam promittimus. Merito autem cœnobium in tabernaculo Moïsi, vel in templo Salomonis, quod secundum litteram domus iuramenti dicitur, signatum est, quoniam diuino cultui, & iugibus sacrificiis offerendis consecratur. In hac autem domo iuramenti, cognationes operantium byssum commemorantur, quia vniuersis religiosis cœtibus hoc cordi est, castitatis byssum operari, & carnis, atque cordis munditiam præfatis instrumentis contexere. Postquam verò decorum, & pretiosum cingulum operati sunt, illos lumbos præcingunt, dum se ipsos ad cœleste lumen percipiendum parant, & ab omnibus carnis illecebris, quæ Dei contemplationem impedire possunt, prouidenter expediunt.

Cassia. lib.
4. de instr.
tu. c. 10.

Indumentum tandem ex subtilibus, obedientiam designat. Et hoc quàm aptè ille solus intelliget, qui collum perfectæ obedientiæ non fictè, sed vere submitit. Obedientia indumentum est, quoniam sicut vestis totum corpus tegit, sic obedientia omnem vitam religiosam cooperit, in qua nihil faciendum, nihil omitendum est, nisi quod prælati præscribatur imperio. Quod ita confirmat magnus Cassianus. Tanta obseruantia obedientiæ regula custoditur, vt iuniores absque præpositi sui scientia, vel permisso, non solum non audeant cellam progredi, sed ne ipsi quidem communi ac naturali necessitati satisfacere sua auctoritate præsumant.] Et indumentum est subtilissimū, quasi ex tenuissimo serico esset confectum, quia vel minima propria voluntate abruptitur, vel paruissima repugnantia læditur, & quia non solum corpus, & externas occupationes prælato cõmittit, non solum voluntatem subiecit mandatis illius, sed tamquam subtilissima lux (& verè lux est, quæ nos sapientissimè regit) in aditissimā intelligentiā penetrat, & arcè munitissimā iudicij peruat, vt ipsum in superioris redigat potestatem. Vestis profectò subtilis est obedientia, quæ fila solius diuinæ voluntatis habet, per prælatum nobis ostensæ, & nullam propriam voluntatē, quæ scilicet repugnat diuinæ, tamquam crassiore admittit. Vestis subtilis, quæ non tantum bonum quærit, sed an bene, id est, secundum præscriptum regulæ fiat, sapienter inquirat. Vestis subtilis, quæ minora bona, & secundum hominum existimationem minus vtilia, maioribus, & speciosioribus bonis anteponit, si illa præcepta sint, hæc verò propriæ voluntati relicta. Et tandem vestis subtilissima, qua non communes homines, qui propria voluntate reguntur, sed principes nobilissimi, qui in domo, & palatio Dei habitant, operiuntur. Hac induit nos Dominus, vt nos ad eum pertinere vniuersi cognoscant, & eius honorifica signa peruideant. Sicut enim ipse venit facere non voluntatem suam, sed voluntatem Patris, qui in cœlis est, ita eius serui fidelissimi sunt, qui in nulla re propriam, & in omnibus Patris æterni exequuntur voluntatem.

De pretiosis gemmis anima religiosa.

CAPVT XXVII.

Nec solæ vestes fidelissimo sponso curæ fuerunt, quibus charissimæ sponsæ nuditatis tegeatur, sed prouidit ornamenta gemmarum, quæ ipsam, tum digniore ostēderent, tum pulchriorem efficerent. Hoc autem est,

A quod addit. Et ornauit te ornamento.] Illis scilicet cœlestibus donis, quæ tamquā pretiosissimi lapides sponfam exornat. Quis dubitet religiosam animam non utcumque, sed pulcherrimè ornata esse, quæ Christus simul ditissimus rex, & amantissimus sponsus, vt sibi coniunctam, ac desponsatam locupletat? si enim lilia agri, quæ non laborant, neque nent, ille sic vestit, vt nec Salomon in omni gloria sua cooperatus sit vt vnum ex illis,] quantò pulchrius, & gloriofius eam animam instruet, & ornabit, quam non ad hoc in agro religionis produxit, vt statim marcescat, sed vt in omnem æternitatem virens floridæque permaneat? Quam non segnitie, atque otiositas ligat, sed labor virget, & cura proficiendi, vt maiorem in dies decorem acquirat, semper nec illam virtutum, & honorum operum telam, qua se pretiosius, & præclarior operiat. Sed ne ista ornamenta leuiter, & sine debita discussione transeamus.

Et dedi armillas in manibus tuis.] In his armillis robur intelligo, quod religiosus tribuitur, vt religiosam disciplinam ferant, corporis afflictiones sustentent, & plusquam si essent ferrei, corpore, spirituque laborent. His enim non incongruè dictū exillimo: Cõfortate manus dissolutas, & genua debilia roborate.] Et rursus illud: Propter quod remisit manus, & soluta genua erigite.] Quoniam sub corpore infirmo & imbecillo tantis viribus pollent, vt onera occupationum importabilia, facile, alacriter, & cum magna animi tranquillitate, & deuotione sustineant. His etiam dicitur illud Ecclesiastici. Datum brachiorum tuorum, & sacrificium sanctificationis offeres Domino.] Quia externis operibus, per dona brachiorum designatis, nec dū faciati, interna opera contemplationis, & lectionis, adiiciunt, & in altari cordis holocaustum sanctificationis, id est, se ipsos igne charitatis absumunt. Et hinc illud Michæe impletum est: Secundum dies egressionis tuæ de terra Ægypti ostendam ei mirabilia: Videbunt gentes, & confitentur super omni fortitudine sua, Ponent manus super os, aures eorum surdæ erunt.] Cùm enim hi sæculum, tum professione, tum vita relinquunt, vident in se mirabilem mutationem effectam, vt ardua, & mirabilia in obsequium Ecclesiæ patrant, mundi huius sapientes, superbique confundant, vt & aures suas, ne audiant religiosorum opera, præ inuidia obturent, digitum ori supponant, nec in conspectu illorum loqui audeant.

Et torquem circa collum tuum.] Quid autem est torquis, nisi vtilitas propria, quam animæ religiose ex suis laboribus, & præcipue ex munere predicationis percipiunt? Nam eisdem laboribus, quibus alios iuuant, se ipsas roborant, & in exercitio virtutum fortiores efficiunt, & eisdem vocibus, quarū spiritu alios terrent, se ipsas monent, ne ea opere exquantur, quæ in auditoribus prædicatione condēnant. Quare propria verba atque labores, ad modū torquis, qui non solum ornamentum, sed etiam protectio collis est, eas protegent, atque circumdant. Et propterea Dominus mystico illi equo, qui Evangelij administratorem designat, prius præbuit fortitudinem, & postea circumdedit collo eius hinnitum, quia predicationis vox (vt præclare scripsit Gregorius) de internis emanat, sed extra circumdat, & quod alios ad bene viuendum suscitatur, eò ad bene agendum, & opera prædicantis ligat, ne extra sermonem actio transeat, ne voci vita contradicat.] Imò & hunc ipsum propriorum vsum laborum clarius expressit, ita subiungens, hinc est, quodd potenter dimicantibus in munere torquis datur, vt

Matth. 6.
28.

Isai. 35. 3.

Hebr. 12.
12.

Eccle. 7.
5.

Michea.
7. 15.

1. Cor. 39.
22.

Grego. 31.
mor. s. 11.